

OSMANLI ELÇİSİ MUSTAFA HATTİ EFENDİ'NİN SEFÂRETİ İLE İLGİLİ ÜÇ BELGE

1739 yılında, 27 yıllık bir süre için imzalanan Belgrad Barış Antlaşmasından sonra, Osmanlı-Avusturya ilişkileri son Osmanlı-Avusturya Savaşı'na (1787-1790) kadar barış içinde devam etti.

Sözkonusu barış antlaşmasından sonra taraflar birbirlerine karşılıklı büyük elçiler¹ göndermişler ve aralarındaki barışı karşılıklı olarak pekiştirmişlerdi. Ancak, Avusturya İmparatoru VI. Karl'in (1711-1740) vefatından sonra, Avusturya'da verâset savaşları baş göstermiş, ölen imparatorun erkek çocuğu olmadığından yerine kraliyet tahtına oturan kızı Maria Theresia'nın (1740-1780) tahta cülfusu sorgulanmıştır. Habsburg Hânedanlığı ile akrabalığı olan Bayern Arşidük'ü Karl Albrecht, imparatorluk iddiasında bulunarak, askeri harekata girişmiş ve hemen hemen Viyana civarında bulunan yerleri istila etmişti. Viyana düşmek üzere iken, Macar orduları yetişmiş ve Habsburg Hânedanlığı açısından büyük bir felaketi önlemiştir.

Avusturya'nın bu sıkışık anında, Osmanlı Devleti'nin tavrı, Avusturya için büyük ehemmiyet arzediyordu. Habsburg Hânedanlığı'nın nihâî hedefi ile ilgili tartışmalar esnasında bazı hanedanlık danışmanları, Maria Theresia'yı, hem en tehlikeli düşman ve hem de tarafsız bir rakip olarak telakki edilen Osmanlı Devleti hususunda uyarıyorlardı. 1755 yılında imparatorluk danışmanı Kaunitz, Avusturya'nın Osmanlı dış politikasının en fazla etkileyen ülke olması sebebiyle Fransa ile ittifakına taraftar idi; Fransa ile yapılacak bir ittifak, Bâbîali'nin taarruzlarını önleyebilirdi². Fakat durum Avusturya'nın ümit ettiği gibi değildi; Avrupa politikasını, Osmanlı Devleti ile Avusturya aleyhine ittifak üzerine oturtan Fransa, Avusturya'nın içine düşmüş olduğu bu durumdan faydalanan için elinden geleni yaptı; bir taraftan Maria Theresia'ya karşı savaş ilan eden asılzâdeleri desteklerken, bir taraftan da, Osmanlı Devleti'nin ve Avrupalı devletlerin, yeni Avusturya-Roma imparatoru seçilen Maria Theresia'nın kocası Franz Stefan'in imparatorluğunun tanımaması hususunda gayret sarfederek

¹ 1740 yılında Osmanlı Devleti tarafından Avusturya'ya Cânibî Ali Paşa beylerbeyi pâyesi ile büyük elçi olarak gönderilmiştir ve buna mukabil Avusturya da Graf Anton Korfiz Ulefeld'i İstanbul'a göndermiştir.; Hammer, Josef von, *Büyük Osmanlı Tarihi (BOT)*, çev.: Vecdi Bürün, İstanbul 1991, VIII.Cilt, s.17-18.; Süreyya, Mehmed, *Sicill-i Osmâni (SO)*, Heppenheim 1971, IV.Cilt, s.535.; Şemdânzâde, Süleyman, *Mür'îyü't-Tevârih*, neşr.: M. Aktepe, İstanbul 1976, II.Cilt, s.95-96.; Avusturyalı elçi için bk.: Spuler, Bertold, *Die europäische Diplomatie in Konstantinopel bis zum Frieden von Belgrad 1739*, Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven, Breslau 1936, XI.Cilt, Heft:3-4, s.341.; *Allgemeine Deutsche Bibliographie*, Leipzig 1985, 39.Cilt, s.184-185.; Hammer, *Geschichte des Osmanischen Reiches (GOR)*, Graz 1963, VIII.Cilt, s.38-40.

² Roider, Karl, *Austrians Eastern Questions (1700-1780)*, New Jersey 1982, s.91.

diplomasisini bu yönde yoğunlaştırmıştı. Osmanlı Devleti ise, İran ile barış müzakerelerine başlamış ve içte ve dışta anlaşın korunması hususunda büyük itina gösteriyordu. Bu görüşmeler devam ederken, Fransız elçi Castallane ve Bonneval (Humbaracı Ahmed Paşa), Bâbiâli'yi Fransa ile -Avusturya Devleti aleyhine- yapılacak yeni bir ittifakın kabulü yönünde etkilemeye çalışıiyorlardı. Castallane'nın teklif ettiği bu altı maddelik plan şöyledi:

- 1) Fransa ile Avusturya arasında devam eden Aachen Barış görüşmelerine Osmanlı Devleti'nin de bir murahhası gönderilecek,
- 2) Fransa ve Osmanlı Devleti, Avusturya-Roma imparatoru seçilen Toskana Arşidükü Franz Stefan'ı tahttan feragat etmeye zorlamak için ittifak edecekler,
- 3) Osmanlı Sultanı, Macaristan'da fethettiği yerlere tekrar sahip olacak,
- 4) Savaş, Franz Stefan'ın imparatorluk tacından feragat edinceye kadar devam edecek,
- 5) Fransa Kralı ile yapılacak antlaşmaya müttefikleri de dahil edilecek,
- 6) Bu antlaşmaya dahil edilen devletlerden hiçbir Toskana Arşidük'ü veya Macaristan Kraliçesiyle (M. Theresia) tek başına barış görüşmeleri yapmayacak³.

Bu görüşmeler, daha doğrusu Fransa'nın Avusturya aleyhine planladığı ittifak, M. Theresia ile II. Friedrich arasında yapılan Dresden Barışı'nın duyulmasından sonra suya düştü. Fakat Osmanlı Devleti de, Fransa'nın bu ittifaklarla sadece Avrupa'daki menfaatlerini düşündüğünü ve güvenilir bir müttefik olmadığını bildiğinden, bu plana sıcak bakmamıştı, zira Osmanlı Devleti savaş meydanında yalnız kalmak istemiyordu ve doğuda İran ve batıda Avusturya ile imzaladığı barışı korumakta kararlıydı⁴.

Fransız diplomasisinin bu yoğun mesaisine rağmen, Avusturya'nın Bâbiâli'deki temsilcisi Penkler başarılı diploması sergilemiş ve I. Franz'ın (Franz Stefan) cülüsunu tebliğ etmek için devleti tarafından Orta Elçi (Envoyé) tayin edilerek, 1739 Belgrad Barış Antlaşması'nın bütün hükümlerinin yeniden gözden geçirilerek kabul edilmesini sağlamıştır (1747)⁵.

Belgrad Barışı'nın tekrar yenilenmesinden sonra Osmanlı Devleti tarafından da, Mustafa Hattî Efendi⁶ nişancılık pâyesi ile orta elçi olarak 1748 yılında Viyana'ya

³ Hammer, *GOR*, VIII.Cilt, s.85.; Roider, s.100-101.

⁴ Avusturya ile mevcut barışı korumakta gösterilen sağduyu, aynı şekilde İran ile yapılan İstanbul Barışı (1747) için de gösterilmiş, barış akabinde Nâdir Şah'ın öldürülmesiyle İran'da meydana gelen otorite boşluğunundan ve kargaşadan yarananmak istenmemiştir.

⁵ Heinrich von Penkler: 1719 yılında "Diloğlani-Sprachknabe" olarak İstanbul'a gelmiş ve 1727 yılında kadar burada kalmıştır. Daha sonra 1746 yılında fevkalade elçi (Internuntius) olmuştur.; Spuler, s.342.; *ADB*, V.Cilt, s.350-352.

⁶ Mustafa Hattî Efendi (1680?-1760) Urfalıdır; 1702 yılında Rakka valisi Çerkes Osman Paşa'ya divan kâtiipliği yapmış ve daha sonra şâir Nâbî'nin kethüdası olmuştur. 1739 Belgrad barışından sonra mevkûfât olmuş ve bir yıl sonra Rusya'ya ikinci muhaddid olarak vazifelendirilmiştir. 1742'de kalyonlar kâtibi ve 1748 yılında Avusturya'ya nişancılık pâyesi ile orta elçi olarak gönderilmiştir.; Müstakimzâde, S., *Tuhfe-i Hattâtîn*, İstanbul 1928, sayı:12, s.554.; *GOR*, VIII.Cilt, s.106.; *SO*, II.Cilt, s.280-281.; Savaş, A.İ., *Der Gesandtschaftsbericht des Mustafa Hattî Efendi über die Gesandtschaftsreise nach Wien*, Doktora Tezi, Wien 1989, s.87-88.

gonderilmīsti. Elçi Mustafa Hattî Efendi, 82 kişilik bir sefâret heyeti⁷ ile Viyana'ya gitmiş ve orada 169 gün kalmıştır. Mutad olduğu üzere, Viyana Leopoldstadt'da yabancı elçiler için kullanılan konuk evine⁸ yerleştirilen Mustafa Hattî Efendi, Viyana'daki ikameti sırasında ziyaretlere ve ziyafetlere gitmiş, ayrıca Viyana'nın görilmeye değer yerlerini (Rasathane, Schönbrunn Sarayı, Opera vs.) gezmiştir. Kral ve Kraliçe tarafından verilen ziyafetler için yemekler, Türk aşçıları tarafından ve Türk mutfağına göre hazırlanmış, ayrıca sefâret heyeti de bunun altında kalmayarak Avusturyalı devlet adamlarına ziyafetler vermiş ve Türk misafirperverliğini yabancı bir ülkede de göstermesini bilmıştır. Sefâretnâmesinden⁹ anlaşıldığına göre *dondurma* ile de ilk kez burada tanışmıştır.

Avusturya imparatorīcesi Maria Theresia, Osmanlı Devleti'nin, Avusturya'nın bu zor anında yapmış olduğu jesti ömrü oyunca unutamamış ve bu barışa sadık kalmasını bilmıştır. Bunu her fırسatta dile getiren Theresia, elçi Mustafa Hattî Efendi'ye özel ilgi göstermiş, henüz çocuk yaşıta olan kralzâdelerle tanıştırmış ve onunla her fırسatta sohbet ederek yakınlık göstermiştir. Çocuklarından hangisini daha çok beğendiğini soran imparatorīc̄e: "Bunlar çok güzel bir ağacın meyveleri olduğundan birbirlerine tercih edilmeleri mümkün değildir." diyerek kraliçeye īltifat etmiş ve bunun üzerine kraliçe de, çocukların bizzat kendi eğittīğini e onları Osmanlı Pâdişâhının dostu olarak yetiştirdīğini söylemiş ve huzûr-ı pâdişâhîye vardıkda padişâhın himmetinin bu çocukların üzerinden bir an bile eksik olmamasını arzu ettīğini pâdişâha tebliğ etmesini rica etmiştir. Elçiye ikramda kusur edilmemesi için sık sık talimatlar vermiş ve devamlı bir şekilde hal ve hatırını sormūstur.

Sözkonusu belgeler incelendīinde, Osmanlı diplomasisi ve diplomatikası açısından bir kaç önemli husus göze çarpmaktadır; öncelikle, 18. Asırda Osmanlı diploması dilinde, daha doğrusu yabancı hükümdarlar için kullanılan elkaptâ söz konusu değişiklik (*sevketlü, hürmetlü, miknetlü, ulu rağbetlü gibi*), Mustafa Hattî Efendi'nin resm-i kabülde ve veda ziyaretinde Avusturya imparatoru ve imparatorīcesi huzurunda yapmış olduğu konuşmalarda da görülmektedir. Daha önceki asırlarda kullanılan diplomatik dil terkedilmiş ve ifadelerdeki keskinlik kalmamıştır. Bunun sebebi ise, dünyada değişen dengeler ve Osmanlı Devleti'nin gelenek haline getirdiği yabancı devletleri, özellikle hristiyan devletleri eşit haklara haiz muhatap kabul etmemek şeklinde tezahür eden dış politika ve diploması anlayışının Zitvatorok (1606) ve Karlofça (1699) Barış antlaşmalarından sonra etkinliğini yitirmesidir. Fakat bu dostane yaklaşım Rusya için pek görülmemektedir; bu sefâretten sekiz sene önce Belgrad Barışı'ndan sonra (1739) Rusya'ya gönderilen Mehmed Emnî Paşa'nın sefâretnâmesi incelendīinde, resm-i kabül protokolünün icrası esnasında, gerek yapılması gereken tazim yönüyle ve gerekse Çariçe huzurunda yapılan konuşmada anlatılan türde bir yumuşama pek görülmemektedir. Elçi Mehmed Paşa, Çariçe huzurunda, Mustafa Hattî

⁷ Hammer, GOR, IX.Cilt, s.469-500.; *Reportorium der Türkischen Urkunden (1503-1841)*, 2 Ocak 1748, 405, XIV/21, HHStA (Avusturya Devlet Arşivi), 16 Türkei II.

⁸ Bugünkü 2. Viyana'da bulunan Graf Dettingischer Palast.; *Wiener Extra Blatt*, sayı:44, 1 Haziran 1748 tarihli gazete.

⁹ Geniş bilgi için bk.: Unat, F.R., *Osmanlı Sefirleri ve Sefâretnâmeleri*, haz.:Prof.Dr.B.S.Baykal, TTK Yay., Ankara 1992, s.92-97 ve Savaş, a.g.e.

Efendi de olduğu gibi üç yerde tazimle eğilmemiş, sadece iki elini kemeri üzerine koymakla (*tazim maksadiyle*) yetinmiştir. Huzurda yaptığı konuşmada ise, Çarice'ye kullandığı hitapta sözkonusu elkaplardan hiçbirini kullanmamıştır¹⁰. Yine 18. Asra ait bir diğer sefâretnâme olan Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi'nin Fransa Sefâretnâmesinde de, anlatılan dostane yaklaşım daha bariz bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Gerek nâme-i hümâyûnda ve gerekse elçinin XV. Luis huzurunda yapmış olduğu konuşmada, aynı samimî diplomatik dil kullanılmış ve hattâ elçi, mutad olmadığı halde nâme-i hümâyûnu kralın bizzat kendisine teslim etmiştir¹¹; bundan da anlaşılıyor ki, muhatap ülkeler arasındaki ilişkiler, herhalükarda diplomatik dili önemli ölçüde belirlemektedir.

Diğer önemli bir husus ise, veda ziyaretlerinin, elçiyeye teslim olunacak cevâbî mektupların ve hediyelerin teslim edildiği seremoniler olmasının yanısıra, elçinin yabancılardan resmen izin istediği ziyaretler olmasıdır.

Biz bu makalemizde, Mustafa Hattâ Efendi'nin imparatoriçe ve imparator nezdinde yaptığı ilk resm-i kabülünde ve veda ziyaretinde yapmış olduğu konuşmaların Viyana Devlet Arşivi'nde muhafaza edilen ve elçinin Sefâretnâmesinde kısmen verilen konuşmaya dair belgeleri¹² sunmak istiyoruz. Osmanlı diplomasisi ve Osmanlı diploması tarihi açısından büyük öneme sahip olduğuna inandığımız bu belgeleri orijinalleri ile birlikte veriyoruz.

A. İbrahim Savaş

¹⁰ Aktepe, M., *Mehmed Emni Beyefendi (Paşa)'nın Rusya Sefâreti ve Sefâretnâmesi*, TTK Yay., Ankara 1989, s.62-63.

¹¹ Uçman, Abdullah, *Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi Sefâretnâmesi*, Tercüman 1001 Temel Eser, s.134-135.

¹² HHstA, 1 Türkei IV.

*I- Mustafa Hattî Efendi'nin Maria Theresia Nezdinde Yaptığı İlk Resm-i Kabiülde
yaptığı Konuşma*

Mekke-i mükerreme ve Medine-i münevver ve Kuds-i şerif-i mübâreke hâkimi
ve hâdîmi olan // sultân-ı silâtin-i hâfikayn mâlikü'l-berreyn ve'l-bahreyn şevketlü
kudretlü azametlü // mehâbetlü efendim Sultan Mahmûd Hân hazretleri dostunuz ve
muhibbüñüz taraf-ı hümâyûnlarından // Siz ki şevketlü ulu rağbetlü Roma
împarâtoricesi ve Macar ve Çeh kralîcesi // hazretlerisüz. Bu def'a te'kîd-i mebâñ-yi
mahabbet ve teşyîd-i erkân-ı meveddet için vuku // bulan sulh-i mübârek akîbinde ale'l-
âde nâme-i hümâyûn ve hedâyâ-yi günâ-gûn-i // hüsrevâneleriyle meb'ûs orta ilçi
kullariyuz, binâ'en alâ hâzâ getürdigim nâme-ii/hümâyûn-i şevket-makrûn ve hedâyâ-yi
mahabbet-meşhûn-i pâdişâhânelerinin teslîmi matlûbdur deyü // hatm-i edâ-yi merâm
eyledim.

سکت تکومه و مدنیه سوره و قدس شریف بدارکه حامی و خادمی او
 سلطان سو طاین خانقان مالی البرن و الحسن شوکلتو قدر تو عظملو
 هر باپلوا فشم سلطان محمد خان حضرت خان دوستکو و محینکو طرف همان پر
 سرکه شوکلتو ولو غیلار و ما ایپرا اطوريجه سی و مبار و جهه قرالیمه
 حضرت خان زبود فعنه تاکد بسانی مجت و تبیدار کان سوت اچمل و قوع
 بولو صیخ بدارل عقینع على العاده نامه هایل و هدا بایکونا کون
 خسروانه لریله بیوت اوزنه ایچی قلبریز بناء علاهنا کهور دیلم نامه
 هایل شوکمقرن و هدا بایی مجت شون با رشاهانه لریلیستی طوبر و دیج

ختم اد احالم ایدم

II- İmparatoriçeye Veda Ziyaretinde Yaptığı Konuşma

*Sultânî'l-berreyn ve hâkânî'l-bahreyn hâdimî'l-harameyni's-şerîfeyn azametlü kerâmetlü // kudretlü mehâbetlü Sultan Mahmûd Hân efendimiz hazretlerinin taraf-ı hümâyûn-i // şevket-makrûnlardan orta ilçilik ile meb'ûs bendeleri olduğumuz // ma'lûm-i cenâb-ı mülükânenüzdür. Siz ki şevketlü hürmetlü ulu rağbetli Româ İmparâtoricesi ve Macaristân ve Çeh Kırılıçesisüz. Müsârefetimiz // eyyâmunda hakkımızda menassa-pirây-i vukû olan hüsн-i mu'âmele ve mihmân- // nevâzhıklarınızdan vücûhle memnûn u mutayyeb olmuşuzdur, bi-hasbi'l-beşeriyye // tarafımızdan vaz'-ı nâ-pesend zâhir olmuş ise de iğmâz olunmak // me'mûldür. Devletlerin ilçileri itmâm-ı hîmet eylemeklerinden sonra me'zûnen // 'avd u ircâ olunmak kânûn-ı kadîm olmağla şân u şükûh-i devletlerine // lâyik u şâyân olduğu emne bizüm dahi 'avd u insîrâfîmuza izn ü ruhsatları // iltimâs olunur. Bu iki devlet beyninde râsihü'l-erkân olan bünyân-ı // mahabbet ü meveddetin *fî-mâ ba'd* dahi müşeyyed ü üstüvâr olması husûsunda *in sâ'allâhu ta'âlâ* // taraf-ı hakîfrânemüzden dahi *hasbe'l-kudret* sa'y-i ferâvân olunmasında // iştibâh olunmasun. Ahdnâmeler mücibince taraf-ı mülükânelерinden dahi // dostlk ve musâfâta şurût u kuyûdiyle kemâl-i ri'âyet olunup, dâyimâ // mahabbet ü meveddet nûmâyân olunmak me'mûl ü matlûbdur.*

سلطان البرى و خاقان البحرين خادم الارهين الشيفين عظيم اکتوبر
 قدر تلو مهابتلو سلطان محمد خان افندى حضرتى زنلى طرف هایپن
 شوکقى و نور زن او زنه ايچيلان ايده بعوث بىن رى او لد يقىز
 ساوم جناب سلوكانه كوزىر سىزك شوكتلو حرمىلو او لو غشىلور و ما
 اپير اطوريجه سى و مجازستان وجهه فارىيجه سى ز سافىز
 آيا منى حضرزه منصه پيراي و قوع او لى حسن معامله و سجان
 نواز لقارزىن و جوهله مسون و مطلب او لمشوز در حسب البشرى
 طرفزىن وضع نابىند ظاھراولىش اسىد ده اغاضى و لقى
 سامولدر دولتىن ايچيلرى اعام خدمت ايلىكلىزىن صىكىع ماۋىدا
 عود و ارجاع و لقى فانۇن قدىم او لمىلە شان و شکوه و نەزىنە
 لو يق و شابان او لد يقى افسىزىم دېنى عود و انصارا فەزادىن و د
 القاس او لئور بوايىدى دولت بىن راسخ الوركان او لى بىنان
 بىجىت و موئىر تائى يىنا بعد دېنى شىيد واستوار او لى خىصىمىن ان ئا
 طرف حىقىرانە مزۇن دېنى حسب القدرت سى فراوان او لى خىن
 اشتباھ او لى خىن عىرنا مەلەر بوجىجه طرف سلوكانه لەرك دېنى
 دوستقى و مصافاة شروط و قىودىلە كمال رعایت او لى خىن داما
 بىجىت و موئىر تائى يىنا او لقى مانۇل و مظلوبىدە

III- İmparatora Veda Ziyaretinde Yaptığı Konuşma

Hâlâ revnâk-efrûz-i mesned-i hilâfet ve pîrâye-bahş-i dîhîm-i saltanat // olan şevketlü kerâmetlü azametlü mehâbetlü efendim Sultân Mahmûd Hân -*halleda'llâhu hilâfetehû ilâ yevmi'l-inkirâzi'd-devrân* - hazretlerinin südde-i seniyye-i // âlem-penâhîlerinden orta ilçilik ile cânib-i kayserânenüze meb'ûs // abd-i ahkarları olduğumuz ma'lûm-ı cenâb-ı mülükânenizdir. Siz ki şevketlü // miknetlü Româ İmparatorısız; müsâferetimüz eyyâmında taraf-ı // çasarânenüzden hakkımızda ser-zede-i zuhûr olan mihmân-nevâzlîklarınızdan // ve ikrâm u ihtiyâminuzdan vücûhle mutayyeb u memnûn olmuşuzdur // devletinizde müddet-i ikâmetimüzde *bi-hasbi'l-beşeriyye* tarafımızdan vaz'-ı nâ-pesend zâhir oldu ise de iğmâz olunmak me'mûldür. Devletlerin ilçileri // itmâm-ı hidmet eyledüklerinden sonra me'zûnen avd u ircâ olunmak kavânîn-i // kadîme-i düvelden olmağla, şân u şükûh-i devletinize şâyân olduğu // emne bizüm dahi avd u inşîrâfîmuza izn ü ruhsat virilmek iltimâs // olunur. Bu iki devlet beyninde me'nûsü'l-erkân olan bünyân-ı sullh // u müsâlemenin fî-mâ ba'd dahi müşeyyed ü üstüvâr olması husûsunda // *insâ'allâhu ta'âlâ* ilçiligidir takrifî ile fursat-yâb-ı güftâr oldukça // *hasbe'l-kader* taraf-ı hakîkânemizden dahi sa'y-i ferâvân olunmasında // iştibâh olunmasun. Ahdnâmeler mûcibince cânib-i çasarîlerinden // dahi dostlık ve musâfâta şurût u kuyûd ile kemâl-i ri'âyet // olunup, dâyîmâ mahabbet ü meveddet nûmâyân olunmak me'mûl u matlûbdur //

حالورونق افروز کند خوفت و برا به خش دیم سلطنت
 او لو شوکلور کراملو عظیم لو مهابنلو افدم سلطان محمد خان
 خدا راهه خونه الى انقراض الدوران حضرت بنی سنت
 عالم پنا هیلزد اور ته الجیل ایله جانب فصرا یکن بمعوقت
 بعد حفرزی اول و غری علوم جناب ملوکانه کز در نزد کوچه
 سکنلور و ما ایدرا طوری سرزمانی ایضا من طرف
 چاسارانه کردن حفرزد کرزی ظهر او لو مهان نوا فقیر یکم
 واکرا مر واخرا نکردن و جو هله مطلب و مسون او لشوز در
 هو لکرده مت داتا نمر جسبالبیش زده طفردن وضع نایند
 ظاهر او لدی ایله ده اغماض اولینق نایبولید دولندر!
 ا نام خدمت ایدکلزد صکع ناخونا عود و اجاع او نیوها
 قدریه، دولن او لعله شان و شکوه دولنکره نایابان او لدی
 افه بزم دهی عود و انصار افرا اذن و رخصت و بیلله المعا
 او لدور بوایکی دولت بینه سوئنس او رکان او لو بیان صلح
 و سالمه نای فیما بعد دهی کشید و کنوار او مسیح صونی
 ان نایانه نهای ایلچیکو تقریجی ایله فرضیا بیفتار او رخمه
 حب القدر طرف حقیرانه هزدن دهی سی فراوان او
 آشناه او نسون عذر نایه لر بوجنجه جانب چاسارلزد!
 دهی دوستیق و مصالفا نه شروط و فیودیله کمال رعایت
 ا لهوب دایما محبت و سودت نایابان او نینق نایبول کم طلبورد

